

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 92. szám

2016/7.

Megjelenik havonta

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 Értesítője

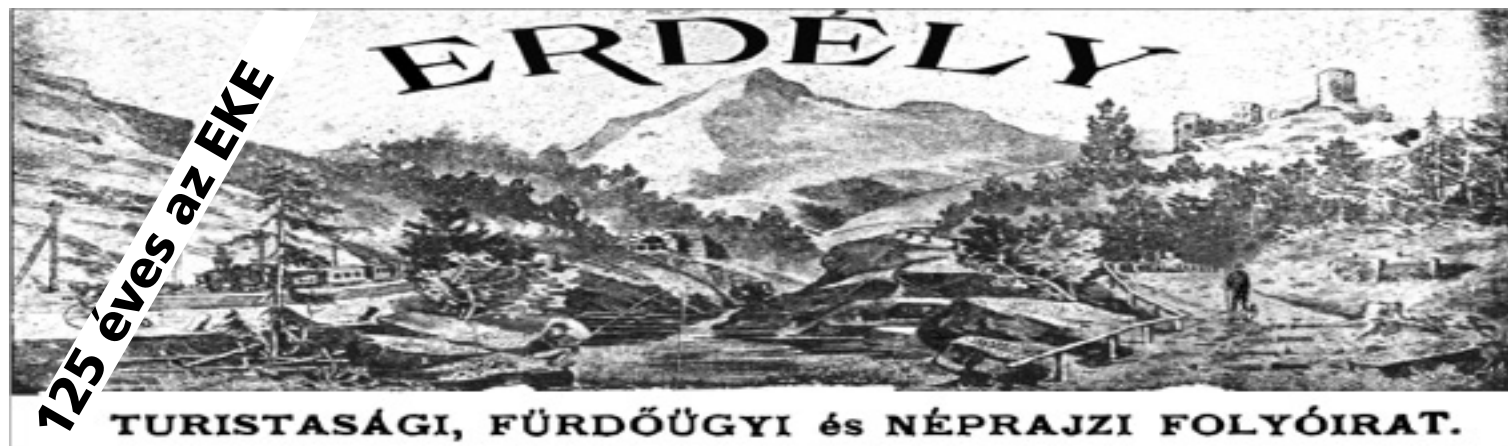
Főszerkesztő:

Tóthpál Tamás

(tothpaltamas@gmail.com)

Szerkesztők:

Pál Gyöngyi, Szima Csilla

Vasvári-bringatúra 2016 – újra rekordok dőltek

Első gondolatom az, hogy csalódottnak kellene lennem, hiszen nem gyűlt össze 100 résztvevő – tavaly ennyit ígértem... De idén is velünk volt a legidősebb bringázó, aki évről évre megdönti a saját rekordját, és a legifjabb részt vevő rekordja is megdőlt. A számokon túl pedig öröm volt látni, amint karöltve dolgozott a hatéves, huszonéves és hatvanas önkéntes.

BRANEA RÓBERT

82 regisztrált résztvevő (és még legalább 3-an, akik nem neveztek be) indult az EKE – Kolozsvár 1891 szervezte Vasvári Pál Kerékpáros Emlék- és Teljesítménytúrán, amelyet tizenhatodszorra szerveztünk július 2-án (társzervező: KMDSZ).

Hatvanhatan indultak a kolozsvári előrajttól a 100 km-es túrára, 16-an a gyalui rajttól a 85 km-es távon. A legidősebb részt vevő, Szilágyi András évről évre megdönti saját rekordját, idén már 69 évesen tekerte végig – természetesen – a 100 km-es változatot! Rajta kívül még Szilágyi István is részt vett az összes eddigi Vasvári-túrán! A legfiatalabb résztvevő rekordját idén a tízéves Akerman Ágota-Tímea hódította el, aki Gyalutól Körösfőig 85 km-t pedálozott, édesapja kíséretében (vagy édesapját kísérve?). A túrát további 7 kiskorú teljesítette: Pásztor-Szöke Janka és Széll Barbara (12 évesek), Bálint Orsolya, Gál Sémer Bálint és Toroczka Botond-Zoltán (13), Csordás Norbert Attila és Incze-Bordi Bence (15).

A 82 résztvevő nemek szerinti megoszlása: 8 hölgy (ebből 4 kiskorú!) és 74 férfi. A résztvevők átlagéletkora 37,7 év (hölgyek: 24,9, férfiak: 39,1).

10 résztvevő 50 év fölötti volt, 40-50 év közöttiek 27-en, 30-40 évesek 28-an, 23-30 évesek 9-en voltak, 8-an pedig 15 év alattiak. A 15-23 év közötti generáció feltűnően hiányzik (vajon a Double Rise fesztivál miatt?).

Önkéntesek 6 évestől és 60-on túl

Három autó felváltva látta el a szolgálatot a rajtoknál, az ellenőrző pontoknál (EP), majd a célnál. Az előrajtnál és a gyalui rajtnál a KMDSZ „gyorsreagálású osztaga” jelentős segítséget nyújtott (Balázs Beáta, Farkas Beáta, Kis Tímea és Feiszthammel Norbert). Az előrajtnál, majd az EP-k zárása után Sebe Klára Csilla és fia, Csibi Krisztián segédkezett. A gyalui rajtnál kétautónyi személyzet dolgozott azért, hogy mielőbb induljanak, áthaladjanak a résztvevők (Venczel Enikő és kislánya, Nóra, illetve az EKE szervezői: Nagy Lajos, Nagy Éva, Szabó István és Tóthpál Tamás). Alig 6 évesen a kicsi Nóra is új rekordot állított fel: ilyen fiatal szervezője még nem volt a teljesítménytúráknak. Anyukájával együtt becsülettel vette ki a részét az előkészítési munkából is, az indítócsomagok (rajtszám, rögzítő bilincsekkel, túrakalauz), illetve energiacso-

Matricagyűjtés a tóparti ellenőrzőpontnál

magok összeállításában segédkezett. Venczel Enikő csapata a Funtineli-tetőn, a Bélesi-tó partján levő emlékhely mellett és a Bánffyhunyadi Kudor-portán látta el a pontbírói feladatokat. Nagy Lajos autójának a személyzete a havasnyárfalú elágazásánál, majd Körösfőn fogadta a kerékpárosokat, jól megérdemelt oklevéllel.

A bringásokat elsősegélynyújtó személyzet (dr. Tökés Tünde és Csorba Anna) kísérte. Szerencsére baleset nem történt a túra során. Szikszai Attila kerékpártartókkal felszerelt nagyobb autóval szállította a túra

fényképészét, Ilyés Zalánt, és készenlétben állt, hogy bármikor, bárkin segíthessen. A Lixandru Robert készítette színvonalas internetes honlap és a kolozsvári EKE Facebook-oldalán létrehozott eseményhez kapcsolódó értesítések döntő módon járultak hozzá ahhoz, hogy ennyi résztvevővel valósulhasson meg ez a túra.

Eső, napsütés, bodzaszörp

Az előrajtot követően szétszaktadt a majd 70 tagú bringás mezőny, Gyaluból már elég nagy szórással indult tovább a 82 résztvevő. A Tarnicai-tó farka után, a havasnyárfalú elágazásánál már majdnem 3 óra kellett, hogy mindenki áthaladjon, és – a kb. 18 km-es távon 730 m-t emelkedő útszakasz előtt – átvegye az energiacsomagját. A Funtineli-tetőn kiadós szendvics várta az esőverte bringázókat, akik itt túrapólót és kokárdát kaptak. A számításokhoz képest lassabban haladó kerékpárosok számára meghosszabbítottuk az EP nyitvatartását, a tetőre később érkezők kedvéért a tóparti emlékhely mellett EP is kb. 10 perccel később zárt.

A kora délutáni órákban jég-eső tette próbára a bringások tú-

róképességét, a tó partján tartott megemlékezés is esőben zajlott. Szerencsére később a felhők továbbvonultak, és az azott-fázott kerékpárosok a délutáni napsütés melegében, megszáradva érkeztek Bánffyhunyadra, ahol a Kudor család hagyományos – finom fánkkal, kávéval, málna- és bodzaszörppel tétézett – vendégszeretettel élvezhettük, majd idejében továbbindultunk Körösfőre. A célba befutott bringások többsége részt vett a körösfői Vasvári-kopjafánál rendezett megemlékezésen, majd házigazdáink kiadós vacsorával vendégeltek meg. A hazaindulás terv szerint történt, fél kilenc után néhány perccel elindult Kolozsvár felé a 3 mikrobuszból, 2 teherautóból és 3 személyautóból álló konvoj.

A túra honlapjára feltöltött témérdek fénykép sokkal látványosabban, színesebben mutatja be a 16. Vasvári-túra történetét: www.ekekolozsvar.ro/vasvaribringa. (Támogatók: Communitas Alapítvány, Promod, Neon Product, Adrenalin Park, photogo, Culina Nostra, Wedas, Byke Service, Rákóczi Kultúregylet (Körösfő), Kudor Mária és István (Bánffyhunyadi), Optimus Trans, Quadrión Tour, VIAG, O&I Print Center, www.kenu.ro és Robeni Trans.)

Indítóiroda Gyaluban – generációk vállvetve dolgoznak

ERDÉLYI GYOPÁR, 2016/4

■ Az Erdélyi Gyopár legújabb számából: a Hargita-hegységbe kalauzol az EKE-bakancs sorozat kiadványa; A *Iovás doktor nyomában* indult el egy száztagú gergyói csapat; az EKE-napi pályázat legjobb fogalmazásai; túrák a Szent Anna-tó és a Mohos-tózeplápvilágába; a Moroianu Tudományos Rezervátum rejtett kincsei, a bodoki források története; légtűneménytan, gombakínálat, csillagászat, rejtvény.

A cseresznyemajálistól az egyszarvús kastélyig

PÁL GYÖNGYI

A Beszterce-Naszód megyei Magyardéce (Cireșoia) messze földön híres a zamatos, finom cseresznyéről, június utolsó hétvégéjén minden évben cseresznyemajálist tartanak, mi is ide kirándultunk Vas Gézával azon a hétvégén. Június 26-án, vasárnap reggel indultunk a Flip elől Apahida, Bonchida, Iklód felé és egy óra múlva már Désen voltunk, ahonnan csekély 20,5 km-re van Magyardéce. Kicsit elkeveredtünk az útelágazásokban, de végül csak megtaláltuk a helyes irányt és félóra múlva már Magyardécsén voltunk.

Az idő még elég korai volt, ezért körülnéztünk a településen. A falu dombháton helyezkedik el, szép, csinos házak, tiszta udvarok, sok-sok gyümölcsfa mindenütt, az udvarokon több háznál is hosszú létrákat láttunk, ezek nélkülözhetetlen kellékei a cseresznyetermesztésnek. A központban vásár volt; sátrakban, asztalokon ruhák, cipők, edények, játékok, dísz tárgyak és egyéb csebecsék, és természetesen décsei cseresznyét is vásárolhattunk. Elfogyasztottunk egy kávét, majd elindultunk felfelé az egyik utcán a falu széle felé, jó kilátópontot keresve, ahonnan beláthatjuk a vidéket és a falut. Nemsokára visszafordultunk, mert kezdődött a vasárnapi istentisztelet és utána a majális ünnepélyes megnyitója az iskola udvarán. Közben megnéztük a református templomot. A 14. században római katolikus templom volt, de aránylag hamar áttértek a református vallásra, 1569-ben már református lelkészük volt. A középkori templomokról kevés adat maradt, annyi tudott, hogy a templom kisharangja 1534-ben készült és ma is használatban van. A mostani református templom 1795–1796 között épült, 1911-ben bővítették, akkor készült az orgona is. A két világháborúban elcsúszott emléket a templomkertben műemlék, a templomban márványtábla őrizi.

Az első feljegyzések erről a településről 1269-ből származnak, amikor Dycha néven jelenik meg, de feltételezhető, hogy már az ókorban lakott volt, ugyanis régi pénzérméket találtak, vas-tag, nem korongon készült csepepek között. A falu három pala-

Az első cseresznyefesztivált 1893-ban szervezték

rétegre épült, mely rétegek esős időszakban megcsúszhatnak. Magyardéce a Nagy-Szamos bal partján, Árpástól (Branistea) délre emelkedő dombtetőre épült falu. Ez az elhelyezkedés lehetőséget adott arra, hogy a lakossága gyümölcsstermesztéssel foglalkozzon. A décsei talajban jobb ízű, zamatosabb gyümölcs terem mint más vidékeken, de a termelők szerint a jó termőföld nem elég a jó cseresznyéhez. Ha szép az idő és megtörténik a beporzás, akkor a termés jó, de nem csak annyiból áll, hogy leszedik a cseresznyét, mert a gyümölcsfákat gondozni kell, ami elég fáradságos munka.

A magyardécei cseresznyemajális egyike a legrégebbi erdélyi gyümölcsfesztiváloknak. Az első ilyen 1893. július 9-én gróf Bethlen András – az EKE első tiszteletbeli elnöke (1891–1898) szervezte meg. Már abban az időben is gyümölcsstermesztéssel foglalkoztak, így a cseresznye a település jelképévé vált.

A mostani ünnep a templomban megtartott istentisztelet után kezdődött, kulturális programmal folytatódott, ahol a helybeliek és a meghívott előadók, együttesek mutatták be műsorukat. Este a faluban bált szerveznek. A cseresznyemajáliston a vendégek annyi cseresznyét ehetnek, amennyi beléjük fér. A rendezvényen megismerhetjük a décseiek népviseletét; a férfiakon árvalányhajjal díszített kalap, fehér ing, mellény, fekete nadrág és fekete bőrcsizma, a női viselet piros szalag, mellény, ujj nélküli ruha, rövid vagy hosz-

szú ujjú ing, pendely, kötény, bőrcsizma.

A forró júniusi nap elől árnyékos helyet kerestünk és onnan figyeltük az udvaron felállított színpadon fellépők tánccos-dalos műsorát, a sátrakban ételt, italt, üdítőket árusítottak, nem hiányzott a frissen sült kürtöskalács sem.

Hazafelé menet a Korniskastélyt kerestük fel a Déstől 4 km-re levő Szentbenedeken. Az oldalsó bejáratnál álltunk meg, a park mellett. A fák között először egy egyszerű, dór oszlopsorral díszített kúriát láttunk, a hátsó rész beomlófélben, ablakok, ajtók megrongálódva vagy teljesen hiányoztak, a tetőzet beszakadva. Ez lehetett a később épült új kastély. Kissé távolabb egy várkapura emlékeztető torony-szerű épület romos maradványa volt látható, az egykori várkastély bejárata, melynek kaputornya előtt ott őrködik a két unikornis. Még néhány romos építményt láttunk, melyeket benőtt a növényzet, valószínűleg gazdasági épületek lehettek és egy kis kerti pavilont, talán az volt a legjobb állapotban. Milyen lehetett valamikor ez az épületrösvény, miért került ilyen állapotba? A kastély 1573-ban épült, 1602-ben került a Kornisok birtokába, az utolsó nagy építkezést Kornis Zsigmond rendezte el, és így készült el 1720-ra a felvonóhíddal és farkasveremmel kiegészített kaputorony. A kapu fölött még látható a gróf egyszarvú-címeres emléktáblája, a tornyot 1886-ban Kornis Viktor (1891–1898 között EKE alelnök volt) javíttatta ki. Az egykori várkastély nagyszerű építmény volt, ott-hont adott Kelet-Európa egyik legnagyobb természettudományi múzeumának és egy hatalmas könyvtárnak is. Szőlőskertek, legelők és erdőkkel borított dombok vették körül. A kastélyt 1945-ben felgyújtották, az udvaron a könyveket elégették, a bútorokat, szőnyeget, festményeket elhordták. Nem maradt semmi. A kastélyból iskola, kultúroththon és a mezőgazdasági szövetkezet székhelye lett. Ma már csak romok vannak, ahol a falu szemete gyűl, juhokat legeltetnek, esztina áll az egykori várárookban, a gyerekek pedig öszszefirkálják az omladozó falakat. Szinte hihetetlen, hogy a teljesen leomlott ókastély hetven évvel ezelőtt még teljes pompájában állt.

A többnyire romos Kornis-kastély épőbb része Szentbenedeken

Augusztusi rendezvények

- **Július 29. (péntek):** Fördőtúra a patai sóstóhoz a györgyfalvi M13-as autóbusszal, gyalog 8 km. Találkozás 7.30 órakor a román színház melletti megállóban, visszafelé Patáról autóbusszal. Szervező: Szakács Éva.
- **Augusztus 3. (szerda):** Séta a Páter-úton (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Augusztus 4. (csütörtök):** Túraszervezők tanácskozása és választmányi gyűlés 18 órától a székházban.
- **Augusztus 5–7. (péntek–vasárnap):** Munkatúra Csucsán. Találkozás 7.15 órakor az állomáson. Szervező: Bagaméri Tibor. Jelentkezni telefonon.
- **Augusztus 6. (szombat):** szászfenesi Bükk-tető–Magyarfenes–Tordaszentlászló (25 km, 500 m szintkülönbség). Találkozás 7.45 órakor a 9-es autóbussz Bucium utcai megállójában (M21-es busszal Szászfenesig). Szervező: Csorba Anna.
- **Augusztus 7. (vasárnap):** Cérna-forrás–Bivalyos–Majláth-kút–Sárosbükk–Páter-gerinc (20 km). Találkozás 9 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Barabás Ibolya.
- **Augusztus 10. (szerda):** István-forrás (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Augusztus 13. (szombat):** Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúrák ♦ Gyalogos Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúra, XIII. kiírás: 50 km – indul 6.30 órakor a Kakasos templomtól; 25 km – indul a sztánai vonatállomásról 8.15 órakor (a TFC vonat érkezése után); 10 km – indul 9.30 órakor a Szentimrei villától. Szervező: László Györgyi. Érdeklődni telefonon ♦ Kerékpáros Kós Károly Emlék- és Teljesítménytúra, II. kiírás: 53 (+6) km – indul 7.00 órakor a Kakasos templomtól. Szervező: Branea Róbert. Információk a kerékpártúráról: www.ekekolozsvar.ro/kosbringa/, 004-0723-400496, kett@ekokolozsvar.ro. ♦ Rékás-völgy–Vlegyásza. Szervező: Vas Géza. Érdeklődni telefonon.
- **Augusztus 14. (vasárnap):** Az EKE – Kolozsvár fotóklubjának *Esti Fények* című fotókiállítása a Pata utcai református templom Fehér Galériájában. Megnyitó az istentisztelet után 12 órakor. Szervező: Bozsoki Adrienn.
- **Augusztus 16. (kedd):** Vonatos kirándulás és fürdőtúra az egeresi Kék-lagúnához. Találkozás reggel 7.10 órakor a vonatállomáson. Szervező: Szócs Miklós. Érdeklődni telefonon.
- **Augusztus 17. (szerda):** Cérna-forrás (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Augusztus 17–21. (szerda–vasárnap):** a 7. Kolozsvári Magyar Napok keretében EKE sátor a Farkas utcában.
- **Augusztus 20. (szombat):** A Magyar szolidaritás tüze a Bácsitorokban. Találkozás 18 órakor a 31-es busz kisbácsi végállomásánál. Vissza a 31-es busszal. Szervező: Kovács D. Zsuzsa. Alternatív hazatérés 22 óra után a Hója-gerincen fáklyákkal (éjszakai túra). Szervező Tóthpál Tamás.
- **Augusztus 23–25. (kedd–csütörtök):** Munkatúra Csucsán. Találkozás 7.15 órakor az állomáson. Szervező: Bagaméri Tibor. Jelentkezni telefonon.
- **Augusztus 24. (szerda):** Rejtett-forrás (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Augusztus 27. (szombat):** Séta a szászfenesi erdőben; Medvegerinc, Bükk-tető (15 km). Találkozás 8.45 órakor a 9-es autóbussz Bucium utcai megállójában (az M21-es busszal Szászfenesig és vissza). Szervező: Pál István és Pál Györgyi.
- **Augusztus 31. (szerda):** Majláth-kút (17 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta.
- **Szeptember 7. (szerda):** Séta a Páter-úton (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson. Szervező: Székely Lavotta ♦ 18 órától közgyűlés az Apáczai-líceumban.
- **Szorgálatos napok a székházban** (Kolozsvár, Cardinal Iuliu Hossu/Fürdő utca 20. sz., 13-as ajtó): csütörtökön 17–18 óra, kedden 10.30–12.30 óra között. ♦ **EKE fotóklub:** minden kedden 17 órától a székházban. ♦ **Könyvtár:** minden csütörtökön 17–18 óra között a székházban.

Túraelőzetes

- **Szeptember második felében (hétvégén)** kétnapos Ady Endre-emléktúra Csucsán. Szervező: Kiss János. Érdeklődni telefonon.

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Bagaméri Tibor 0742-776930	Pál István 0264-572663
Barabás Ibolya 0740-560742	Szakács Éva 0743-670685
Branea Robert 0723-400496	Székely Lavotta 0748-036290
Bozsoki Adrienn 0264-446319	Szócs Miklós 0740-061741
Csorba Anna 0740-407652	Tóthpál Tamás 0748-664821
Kiss János 0364-807639	Vas Géza 0742-659570
Kovács D. Zsuzsa 0747-070790	Titkár:
László Györgyi 0727-192841	Etédi József 0745-029946 és
Pál Györgyi 0742-373546	Székely Lavotta

Rendezvényeire minden érdeklődőt szeretettel vár az EKE – Kolozsvár 1891!